

Web: sheriayamungu.org

SHERIA YA MUNGU: KIAMBATISHO 2: TOHARA NA MKRISTO

TOHARA: AMRI AMBAYO TAKRIBAN MAKANISA YOTE HUICHUKULIA KAMA ILIYOFUTWA

Kati ya amri zote takatifu za Mungu, tohara inaonekana kuwa amri pekee ambayo karibu makanisa yote kwa makosa huihesabu kuwa imefutwa. Makubaliano haya ni makubwa kiasi kwamba hata wapinzani wa zamani wa mafundisho—kama Kanisa Katoliki na madhehebu ya Kiprotestanti (Wabaptisti, Pentekoste, Waadventista Wasabato, Wapresbiteri, Wamethodisti, n.k.)—pamoja na makundi yanayoitwa madhehebu potofu, kama vile Wamormoni na Mashahidi wa Yehova, wote wanadai kwamba amri hii ilifutwa msalabani.

YESU HAKUWAI KUFUNDISHA KUONDOLEWA KWAKE

Kuna sababu mbili kuu kwa nini imani hii imeenea sana miongoni mwa Wakristo, licha ya ukweli kwamba Yesu hakufundisha mafundisho kama haya na kwamba mitume na wanafunzi wake wote walitii amri hii—ikiwa ni pamoja na Paulo, ambaye maandiko yake mara nyingi hutumiwa na viongozi wa kanisa kuwaachilia Mataifa kutoka katika hitaji hili lililowekwa na Mungu Mwenyewe.

Hili linafanyika ingawa hakuna unabii wowote katika Agano la Kale unaoashiria kwamba, kwa kuja kwa Masihi, watu wa Mungu—iwe Wayahudi au Mataifa—wangeachiliwa kutotii amri hii. Kwa kweli, tohara daima imehitajika, tangu wakati wa [Abrahamu](#) na kuendelea, kwa mtu yeyote wa kiume kuwa sehemu ya watu ambao Mungu aliwatenga ili waokolewe, awe mzao wa Abrahamu au la.

TOHARA KAMA ISHARA YA AGANO LA MILELE

Hakuna mtu aliyeruhusiwa kuwa sehemu ya jamii takatifu (iliyotengwa kutoka kwa mataifa mengine) bila kutahiriwa. Tohara ilikuwa ishara ya kimwili ya agano kati ya Mungu na watu Wake waliobahatika.

Zaidi ya hayo, agano hili halikupunguzwa kwa kipindi fulani au kwa kizazi cha damu cha Abrahamu pekee; pia lilihusisha wageni wote waliotamani kuunganishwa rasmi katika jamii hiyo na kuchukuliwa kuwa sawa mbele za Mungu. Bwana alizungumza wazi:

“Hili ni kweli si kwa wale tu waliozaliwa katika nyumba yako bali pia kwa watumishi wa kigeni uliowanunua. Awe mzaliwa wa nyumba yako au amenunuliwa kwa fedha yako, lazima atahiriwe. Agano langu katika mwili wenu litakuwa agano la milele” (Mwanzo 17:12-13).

MATAIFA NA WAJIBU WA TOHARA

Ikiwa Mataifa kwa kweli hawakuhitajika kuwa na ishara hii ya kimwili ili kuwa sehemu ya watu waliotengwa na Bwana, basi kusingekuwa na sababu yoyote kwa Mungu kuhitaji tohara kabla ya ujio wa Masihi lakini si baada yake.

HAKUNA MSAADA WA KINABII KWA MABADILIKO HAYA

Ili jambo hili liwe la kweli, kungekuwepo na taarifa ya hilo katika unabii, na Yesu angepaswa kutufahamisha kwamba mabadiliko haya yangetokea baada ya kupaa kwake. Hata hivyo, hakuna mahali popote katika Agano la Kale ambapo inatajwa kuhusu ujumuisho wa Mataifa miongoni mwa watu wa Mungu kwa njia ambayo inapendekeza kuwa wangepunguziwa amri yoyote, ikiwemo tohara, kwa sababu tu hawakuwa wazao wa Abrahamu kwa damu.

SABABU MBILI KUU ZINAZOTUMIKA KUTOTII AMRI HII YA MUNGU

SABABU YA KWANZA:

MAKANISA HUFUNDISHA KWA KOSA KWAMBA AMRI YA TOHARA ILIFUTWA

Sababu ya kwanza inayofanya makanisa yafundishe kwamba sheria ya Mungu kuhusu tohara ilifutwa—bila kutaja ni nani hasa aliyeifuta—inatokana na ugumu wa kutimiza amri hii. Viongozi wa makanisa wana hofu kwamba iwapo watakubali na kufundisha

ukweli—kwamba Mungu hakuwahi kutoa maagizo ya kuiondoa—wangeweza kupoteza waumini wengi.

Kwa ujumla, amri hii kweli ni ngumu kutekeleza. Daima imekuwa hivyo na bado ni hivyo. Hata kwa maendeleo ya kitabibu, Mkristo anayeamua kutii amri hii lazima apate mtaalamu, aliye gharama kwa fedha zake mwenyewe (kwa kuwa bima nyingi za afya haziifadhili), afanyiwe upasuaji, avumilie usumbufu wa baada ya upasuaji, na kukabiliana na unyanyapaa wa kijamii, mara nyingi akikumbana na upinzani kutoka kwa familia, marafiki, na kanisa.

USHUHUDA BINAFSI

Mtu lazima awe na uamuzi wa kweli wa kutii amri hii ya Bwana ili kutekeleza; la sivyo, ataiacha kwa urahisi. Ushauri wa kumtaka mtu aachane na njia hii upo kwa wingi. Najua hili kwa sababu mimi binafsi nilipitia hilo nikiwa na umri wa miaka 63 nilipotahiriwa kwa utii wa amri ya Mungu.

Mara tu Yesu aliporudi kwa Baba, shetani alianza kuwaathiri viongozi wa kanisa ili kuwaongoza Mataifa waache amri za milele za Mungu.

SABABU YA PILI: KUTOKUELEWA JINSI MUNGU ANAVYOTOA MAMLAKA

Sababu ya pili, na bila shaka iliyo kuu, ni kwamba kanisa halina uelewa sahihi wa jinsi Mungu anavyotoa mamlaka au idhini ya kimungu. Kutokuelewa huku kulitumiwa mapema na shetani, pale, miongo michache tu baada ya kupaa kwa Yesu, migogoro ya

madaraka kati ya viongozi wa kanisa ilianza, na hatimaye ikafikia hitimisho la upuuzi kwamba Mungu alikuwa amempa Petro na warithi wake mamlaka ya kufanya mabadiliko yoyote waliyoona yanafaa kwa Sheria ya Mungu.

Upotovu huu ulienea zaidi ya tohara, ukiathiri amri nyingine nyingi katika Agano la Kale, ambazo Yesu na wafuasi Wake walizitii kwa uaminifu daima.

MAMLAKA JUU YA SHERIA YA MUNGU

Kwa msukumo wa shetani, kanisa lilipuuza ukweli kwamba mamlaka yoyote juu ya Sheria takatifu ya Mungu ilipaswa kutolewa moja kwa moja na Mungu Mwenyewe—ama kupitia manabii Wake katika Agano la Kale au kupitia Masihi Wake.

Haiwezekani kabisa kwamba wanadamu wa kawaida wangewapa wenyewe mamlaka ya kubadilisha kitu chenye thamani kubwa kwa Mungu kama Sheria Yake. Hakuna nabii wa Bwana, wala Yesu, aliyetuonya kwamba Baba, baada ya Masihi, angempa mtu yeyote au kundi lolote, iwe ndani au nje ya Biblia, nguvu au uvuvio wa kubatilisha, kufuta, kurekebisha, au kusasisha hata amri ndogo zaidi ya Mungu.

Kinyume chake, Bwana alieleza waziwazi kwamba hili lingekuwa dhambi kubwa: *“Msiongeze neno katika yale ninayowaamuru, wala msipunguze neno lolote, bali mtazishika amri za Bwana Mungu wenu ninazowapa”* (Kumbukumbu la Torati 4:2).

KUPOTEA KWA UHUSIANO BINAFSI NA MUNGU

KANISA KAMA MPATANISHI AMBAYE MUNGU HAKUKUSUDIA

Tatizo jingine kubwa ni kupotea kwa uhusiano binafsi kati ya kiumbe na Muumba wake. Kanisa halikupaswa kuwa mpatanishi kati ya Mungu na mwanadamu. Hata hivyo, mapema katika historia ya Ukristo, lilichukua jukumu hilo.

Badala ya kila mwamini, akiwezesha na Roho Mtakatifu, kuwa na uhusiano wa moja kwa moja na Baba na Mwana, watu wakawa tegemezi kabisa kwa viongozi wao kuwaambia kile ambacho Bwana anaruhusu au anapiga marufuku.

KUPUNGUZA KWA UPATIKANAJI WA MAANDIKO

Tatizo hili kubwa lilitokea hasa kwa sababu, hadi [Matengenezo ya Karne ya 16](#), Maandiko Matakatifu yalikuwa yanapatikana kwa makasisi pekee. Ilikatazwa kwa mwanadamu wa kawaida kusoma Biblia yeye mwenyewe, kwa hoja kwamba hangeweza kuielewa bila tafsiri ya makasisi.

UONGOZI WA KANISA NA MVUTO WAO KWA WATU

KUTEGEMEANA KABISA NA MAFUNDISHO YA VIONGOZI

Karne tano zimepita, na licha ya watu wote sasa kuwa na uwezo wa kupata Maandiko Matakatifu, bado wengi wanategemea tu kile wanachofundishwa na viongozi wao—iwe ni sahihi au si sahihi—bila kuwa na uwezo wa kujifunza na kutenda kwa kujitegemea kile ambacho Mungu anahitaji kutoka kwa kila mtu binafsi.

Mafundisho yale yale potofu kuhusu amri takatifu na za milele za Mungu yaliyokuwepo kabla ya Matengenezo yanaendelea kurithishwa kupitia seminari za kila dhehebu.

MAFUNDISHO YA YESU KUHUSU SHERIA

Kama ninavyofahamu, hakuna taasisi yoyote ya Kikristo inayowafundisha viongozi wa baadaye kile ambacho Yesu alifundisha waziwazi: kwamba hakuna hata amri moja ya Mungu iliyopoteza uhalali wake baada ya kuja kwa Masihi:

“Kwa maana, amin, nawaambia, mpaka mbingu na dunia zitakapopita, hakuna herufi ndogo wala nukta moja itakayoondolewa katika Sheria mpaka yote yatimie. Kwa hiyo, mtu yeyote atakayeivunja mojawapo ya amri hizi ndogo na kufundisha wengine wafanye hivyo, ataitwa mdogo katika ufalme wa mbinguni, lakini ye yote atakayetenda na kufundisha amri hizi ataitwa mkuu katika ufalme wa mbinguni” (Mathayo 5:18-19).

UTII SEHEMU KATIKA MADHEHEBU MENGINE

KUFUATA KWA UCHAGUZI WA AMRI ZA MUNGU

Madhehebu machache yanajitahidi kufundisha kwamba amri za Bwana ni za milele na kwamba hakuna mwandishi wa kibiblia baada ya Masihi aliyewahi kuandika kinyume na ukweli huu. Hata hivyo, kwa sababu isiyojulikana, wanapunguza orodha ya amri zinazodhaniwa kuwa bado zinafaa kwa Wakristo.

Madhehebu haya kwa kawaida huangazia Amri Kumi (ikiwemo [Sabato](#), siku ya saba ya amri ya nne) na [sheria za vyakula](#) vya Mambo ya Walawi 11 lakini hawaendi mbali zaidi.

KUTOKUWA NA MSIMAMO WA UCHAGUZI HUU

Jambo la kushangaza zaidi ni kwamba uchaguzi huu wa amri fulani hauna msingi wowote wa wazi kutoka kwa Agano la Kale au Injili nne zinazoweza kueleza ni kwa nini amri hizi maalum bado zinahesabiwa kuwa halali, wakati zingine, kama vile [sheria za nywele na ndevu](#), kuvaa [tzitzit](#), au tohara, hazitajwi wala kutetewa.

Hili linaleta swali: ikiwa amri zote za Bwana ni takatifu na za haki, kwa nini kuchagua kutii zingine na kuacha zingine?

AGANO LA MILELE

TOHARA KAMA ISHARA YA AGANO

Tohara ni agano la milele kati ya Mungu na watu Wake, kundi la wanadamu waliotakaswa na kutengwa kutoka kwa sehemu nyingine ya jamii. Kundi hili limekuwa wazi kwa kila mtu na halikuwahi kuwa la kizazi cha damu cha Abrahamu pekee, kama wengine wanavyodhani.

Mchoro wa karne ya 15 wa msanii Giovanni Bellini unaonyesha Yesu akifanyiwa tohara na marabi, huku Yosefu na Mariamu wakihudhuria.

Kuanzia wakati Mungu alipomweka Abrahamu kama wa kwanza wa kundi hili, Bwana alianzisha tohara kama ishara inayoonekana na ya milele ya agano hilo. Ilikeleza wazi

kwamba wazao wake wa asili na wale wasiokuwa wa uzao wake wangepaswa kuwa na ishara hii ya kimwili ya agano ikiwa walitaka kuwa sehemu ya watu Wake.

MAANDIKO YA MTUME PAULO KAMA HOJA YA KUTOTII SHERIA ZA MILELE ZA MUNGU

USHAWISHI WA MARCION KATIKA UUNDWAJI WA KANUNI ZA BIBLIA

Moja ya juhudi za kwanza za kukusanya maandiko mbalimbali yaliyoibuka baada ya kupaa kwa Kristo ilifanywa na [Marcion](#) (85 - 160 B.K.), mmiliki tajiri wa meli katika karne ya pili. Marcion alikuwa mfuasi wa bidii wa Paulo lakini alikuwa na chuki dhidi ya Wayahudi.

Biblia yake ilihusisha hasa maandiko ya Paulo na injili yake mwenyewe, ambayo wengi wanaiona kama nakala ya Injili ya Luka. Marcion alikataa injili zingine zote na nyaraka, akiziona kuwa hazikuongozwa na Roho Mtakatifu. Katika Biblia yake, marejeo yote ya Agano la Kale yaliondolewa, kwa kuwa alifundisha kuwa Mungu wa kabla ya Yesu si yule yule Mungu ambaye Paulo alimhubiri.

Biblia ya Marcion ilikataliwa na Kanisa la Roma na yeye alihukumiwa kuwa mzushi, lakini mtazamo wake kuhusu maandiko ya mtume Paulo kuwa peke yake ndiyo yaliyoongozwa na Mungu, na kukataa kwake Agano la Kale lote pamoja na Injili za Mathayo, Marko, na Yohana, ulikuwa tayari umeathiri imani za Wakristo wengi wa mapema.

KANUNI YA KWANZA RASMI YA AGANO JIPYA YA KANISA KATOLIKI

MAENDELEO YA KANUNI YA AGANO JIPYA

Kanuni ya kwanza rasmi ya Agano Jipya ilitambuliwa mwishoni mwa karne ya nne, takriban miaka 350 baada ya Yesu kurudi kwa Baba. Mabaraza ya Kanisa Katoliki huko Roma, [Hippo \(393\)](#), na [Carthage \(397\)](#) yalikuwa na jukumu muhimu katika kuidhinisha vitabu 27 vya Agano Jipya tunavyovijua leo.

Mabaraza haya yalichukua hatua muhimu katika kuimarisha kanuni ya Biblia ili kushughulikia tafsiri mbalimbali na maandiko yaliyokuwa yakisambaa miongoni mwa jamii za Kikristo.

JUKUMU LA MAASKOFU WA ROMA KATIKA KUTENGENEZA BIBLIA

KUONDOLEWA NA KUJUMUISHWA KWA NYARAKA ZA PAULO

Barua za Paulo zilizumuishwa katika mkusanyiko wa maandiko yaliyoidhinishwa na Roma katika karne ya nne. Mkusanyiko huu, ambao Kanisa Katoliki lilizingatia kuwa takatifu, uliitwa *Biblia Sacra* kwa Kilatini na Τὰ Βιβλία τὰ ἅγια (*ta biblia ta hagia*) kwa Kigiriki.

Baada ya karne kadhaa za mjadala kuhusu ni maandiko yapi yanapaswa kuwa sehemu ya kanuni rasmi, maaskofu wa kanisa waliidhinisha na kutangaza kuwa vitabu vifuatavyo ni vitakatifu: Agano la Kale la Kiyahudi, Injili Nne, Kitabu cha Matendo ya Mitume (kinachodaiwa kuandikwa na Luka), nyaraka kwa makanisa (ikiwa ni pamoja na barua za Paulo), na Kitabu cha Ufunuo cha Yohana.

MATUMIZI YA AGANO LA KALE WAKATI WA YESU

Ni muhimu kutambua kwamba wakati wa Yesu, Wayahudi wote, ikiwa ni pamoja na Yesu Mwenyewe, walitumia na kurejelea Agano la Kale pekee katika mafundisho yao. Mazoea haya yaliegemea sana katika toleo la Kigiriki la Maandiko hayo, linalojulikana kama [Septuaginta](#), ambalo lilikusanywa takriban karne tatu kabla ya Kristo.

CHANGAMOTO YA KUFASIRI MAANDIKO YA PAULO

UGUMU NA KUTOKUELEWA VIZURI

Maandiko ya Paulo, kama yale ya waandishi wengine baada ya Yesu, yaliingizwa katika Biblia rasmi iliyoidhinishwa na Kanisa karne nyingi zilizopita, na kwa hivyo yanazingatiwa kuwa msingi wa imani ya Kikristo.

Hata hivyo, tatizo haliko kwa Paulo bali kwa tafsiri za maandiko yake. Barua zake ziliandikwa kwa mtindo mgumu na mgumu kueleweka, jambo ambalo lilikuwa changamoto hata wakati wake (kama inavyotajwa katika 2 Petro 3:16), wakati muktadha wa kitamaduni na kihistoria ulikuwa bado unafahamika kwa wasomaji. Kuzitafsiri karne nyingi baadaye, katika muktadha tofauti kabisa, kunazidisha ugumu huu.

SWALI LA MAMLAKA NA TAFSIRI

TATIZO LA MAMLAKA YA PAULO

Suala kuu si umuhimu wa maandiko ya Paulo, bali ni kanuni ya msingi ya mamlaka na uhamisho wake. Kama ilivyoielezwa hapo awali, mamlaka ambayo Kanisa linampa Paulo ya kufuta, kubatilisha, kusahihisha, au kusasisha amri takatifu na za milele za Mungu hayana msingi katika Maandiko yaliyomtangulia. Kwa hivyo, mamlaka haya hayatokani na Bwana.

Hakuna unabii wowote katika Agano la Kale au Injili unaoonyesha kuwa baada ya Masihi, Mungu angeleta mtu kutoka Tarso ambaye wote wanapaswa kumsikiliza na kumfuata.

KULINGANISHA TAFSIRI NA AGANO LA KALE NA INJILI

UMUHIMU WA KUDUMISHA UTHABITI

Hii inamaanisha kuwa tafsiri yoyote au uelewa wa maandiko ya Paulo si sahihi ikiwa hauendani na ufunuo uliomtangulia. Kwa hivyo, Mkristo anayemcha Mungu kwa kweli na kuheshimu Neno Lake lazima akatae tafsiri yoyote ya nyaraka—iwe ya Paulo au mwandishi mwingine—ambayo haipatani na kile Bwana alifunua kupitia manabii Wake katika Agano la Kale na kupitia Masihi Wake, Yesu.

UNYENYEKEVU KATIKA KUFASIRI MAANDIKO

Mkristo lazima awe na hekima na unyenyekevu wa kusema:

“Sielewi kifungu hiki, na maelezo niliyoyasoma ni ya uongo kwa sababu hayana uthibitisho kutoka kwa manabii wa Bwana na maneno aliyosema Yesu. Nitaliacha pembeni hadi siku moja, ikiwa ni mapenzi ya Bwana, Atanifafanulia.”

JARIBU KUBWA KWA MATAIFA

JARIBU LA UTIIFU NA IMANI

Hili linaweza kuonekana kama moja ya majaribu makubwa zaidi ambayo Bwana ameamua kuweka kwa Mataifa, jaribio linalolingana na lile ambalo watu wa Kiyahudi walikabiliana nalo wakati wa safari yao kuelekea Kanaani. Kama inavyosemwa katika Kumbukumbu la Torati 8:2:

“Kumbuka jinsi Bwana Mungu wako alivyokuongoza njiani mwote katika jangwa kwa miaka arobaini, ili kukufanya unyenyekee na kukujaribu ajue yaliyo moyoni mwako, kwamba utashika amri Zake au la.”

KUTAMBUA MATAIFA WATIIFU

Katika muktadha huu, Bwana anatafuta kutambua ni Mataifa gani wanaotaka kwa dhati kujiunga na watu Wake watakatifu. Hawa ni wale wanaoamua kutii amri zote, ikiwa ni pamoja na tohara, licha ya shinikizo kali kutoka kwa kanisa na vifungu vingi katika nyaraka kwa makanisa vinavyoonekana kupendekeza kuwa amri kadhaa—zilizoelezwa kuwa za milele katika manabii na Injili—zimefutwa kwa Mataifa.

TOHARA YA MWILI NA MOYO

TOHARA MOJA: YA KIMWILI NA YA KIROHO

Ni muhimu kufafanua kuwa hakuna aina mbili za tohara, bali kuna moja tu: ya kimwili. Inapaswa kuwa dhahiri kwa wote kwamba usemi “tohara ya moyo,” unaotumika mara nyingi katika Biblia, ni wa mfano tu, sawa na kauli kama “moyo uliovunjika” au “moyo wenye furaha.”

Wakati Biblia inasema kuwa mtu ni “asiyetahiriwa moyoni,” inamaanisha tu kwamba mtu huyo haishi kama inavyopaswa, yaani, kama mtu anayempenda Mungu kwa kweli na ambaye yuko tayari kumtii.

MIFANO KUTOKA KATIKA MAANDIKO

Kwa maneno mengine, mtu huyu anaweza kuwa ametahiriwa kimwili, lakini maisha yake hayaendani na maisha ambayo Mungu anatarajia kutoka kwa watu Wake. Kupitia nabii Yereimia, Mungu alitangaza kuwa Israeli wote walikuwa katika hali ya “kutokutahiriwa moyoni”:
“Kwa maana mataifa yote hawajatahiriwa, na nyumba yote ya Israeli hawajatahiriwa moyoni” (Yereimia 9:26).

Ni dhahiri kwamba wote walikuwa wametahiriwa kimwili, lakini kwa kugeuka mbali na Mungu na kuacha Sheria Yake takatifu, walihukumiwa kuwa watu wasiotahiriwa moyoni.

TOHARA YA MWILI NA MOYO INAHITAJIKA

Watoto wote wa kiume wa Mungu, wawe Wayahudi au Mataifa, lazima watahiriwe—si tu kimwili bali pia moyoni. Hili linaelezwa wazi katika maneno haya:
“Hivi ndivyo Bwana Mwenyezi asemavyo: Hakuna mgeni, hata wale wanaoishi miongoni mwa watu wa Israeli, atakayeingia patakatifu pangu isipokuwa wametahiriwa mwilini na moyoni” (Ezekieli 44:9).

HITIMISHO MUHIMU

1. Dhana ya tohara ya moyo imekuwepo daima na haikuletwa katika Agano Jipya kama mbadala wa tohara ya kweli ya kimwili.
2. Tohara ni hitaji kwa wote walio sehemu ya watu wa Mungu, wawe Wayahudi au Mataifa.

TOHARA NA UBATIZO WA MAJI

MBADALA WA UONGO

Baadhi ya watu kwa makosa wanaamini kwamba ubatizo wa maji uliwekwa kwa Wakristo kama mbadala wa tohara. Hata hivyo, dai hili ni uvumbuzi wa kibinadamu pekee, jaribio la kuepuka utii kwa amri ya Bwana.

Mikveh ya kale iliyotumiwa kwa utakaso wa kidini na Wayahudi, iliyoko katika mji wa Worms, Ujerumani.

Kama dai hili lingekuwa la kweli, tungepaswa kupata vifungu katika manabii au Injili vinavyoonyesha kwamba baada ya kupaa kwa Masihi, Mungu hangewahitaji tena Mataifa wanaotaka kujiunga na watu Wake kutahiriwa, na kwamba ubatizo ungechukua nafasi yake. Hata hivyo, hakuna vifungu kama hivyo vinavyopatikana.

ASILI YA UBATIZO WA MAJI

Zaidi ya hayo, ni muhimu kutambua kwamba ubatizo wa maji ulitangulia Ukristo. Yohana Mbatizaji hakuwa “mwanzo” wala “mvumbuzi” wa ubatizo.

ASILI YA KIKAYA YA UBATIZO (MIKVEH)

MIKVEH KAMA TARATIBU YA UTAKASO

Ubatizo, au *mikveh*, tayari ulikuwa utaratibu wa kuzamishwa majini ulioimarika miongoni mwa Wayahudi muda mrefu kabla ya enzi ya Yohana Mbatizaji. *Mikveh* iliwakilisha utakaso wa dhambi na usafi wa kidini.

Wakati Mgeni (Mataifa) alipotahiriwa, pia alifanyiwa *mikveh*. Kitendo hiki hakikuwa tu kwa ajili ya utakaso wa kiibada bali pia kilikuwa ishara ya kifo—“kuzikwa” ndani ya maji—kwa maisha yake ya zamani ya kipagani. Kutoka majini, sawa na maji ya amnioni ya uzazi, kulimaanisha kuzaliwa upya katika maisha mapya kama Myahudi.

YOHANA MBATIZAJI NA MIKVEH

Yohana Mbatizaji hakuwa akianzisha utaratibu mpya bali alikuwa akitoa maana mpya kwa ule uliokuwepo. Badala ya Mataifa peke yao “kufa” kwa maisha yao ya zamani na “kuzaliwa upya” kama Wayahudi, Yohana aliwaita Wayahudi waliokuwa wakiishi katika dhambi pia “wafe” na “wazaliwe upya” kama tendo la toba.

Hata hivyo, kuzamishwa huku hakukuwa tukio la mara moja tu. Wayahudi walizamishwa kila mara walipopata najisi ya kiibada, kama vile kabla ya kuingia Hekaluni. Pia, walikuwa wakifanyiwa ibada hii—na bado wanafanya hadi leo—katika Yom Kippur kama tendo la toba.

KUTOFUTISHA UBATIZO NA TOHARA

MAJUKUMU TOFAUTI YA TARATIBU HIZI

Dhana kwamba ubatizo ulichukua nafasi ya tohara haina msingi katika Maandiko wala katika historia ya Kiyahudi. Ingawa ubatizo (*mikveh*) ulikuwa na bado ni ishara muhimu ya toba na utakaso, haujawahi kupangwa kuchukua nafasi ya tohara, ambayo ni alama ya milele ya agano la Mungu.

Taribu zote mbili zina madhumuni na umuhimu wake wa kipekee, na mojawapo haiwezi kubatilisha nyingine.